Çocu?a Yönelik ?iddete Duyarl?k Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çocu?a Yönelik ?iddete Duyarl?k Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18691

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çocu?a Yönelik ?iddete Duyarl?k Ölçe?i, Arzu Özyürek taraf?ndan 2017 y?l?nda geli?tirilen, bireylerin çocuk istismar? ve ihmali konular?ndaki bili?sel ve duyu?sal fark?ndal?k düzeylerini ölçmeyi amaçlayan özgün bir psikometrik araçt?r. Ölçek, çocuklara yönelik fiziksel, duygusal ve cinsel ?iddet ile ihmal gibi farkl? türdeki olumsuz davran?? biçimlerine kar?? toplumun hassasiyetini ve tepki verme e?ilimini de?erlendirmek üzere tasarlanm??t?r. Bu geli?tirme çal??mas?, alanyaz?na önemli bir katk? sa?layarak, koruyucu ve önleyici hizmetlerin planlanmas?nda kullan?labilecek güvenilir veriler sunmaktad?r.

Ölçek geli?tirme süreci, kapsaml? bir literatür taramas? ve uzman görü?leri al?narak gerçekle?tirilmi?tir. Elde edilen bulgular, ölçe?in Türkiye ba?lam?nda çocuk refah? ve korunmas? alan?nda çal??an profesyonellerin ve genel popülasyonun duyarl?l?k seviyelerini belirlemede etkin bir ?ekilde kullan?labilece?ini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Çocu?a Yönelik ?iddet, Duyarl?l?k, Ölçek Geli?tirme, Çocuk ?stismar?, Psikometri, Çocuk Koruma, Sosyal Fark?ndal?k.

Yazarlar

Arzu Özyürek

Amaç

Çocu?a Yönelik ?iddete Duyarl?k Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin çocuklara kar?? uygulanan ?iddet ve ihmal durumlar?na ili?kin tutum, bilgi ve fark?ndal?k düzeylerini standardize edilmi? bir yöntemle belirlemektir. Bu araç sayesinde, ?iddet e?ilimlerine kar?? toplumsal duyarl?l???n ne düzeyde oldu?u tespit edilebilir ve bu veriler ?????nda e?itim programlar? ile müdahale stratejileri geli?tirilebilir.

Ölçek, özellikle sosyal hizmet uzmanlar?, e?itimciler, sa?l?k profesyonelleri ve çocuklarla çal??an di?er meslek gruplar?n?n mesleki duyarl?l?klar?n? ölçmek için kritik bir öneme sahiptir. Ayn? zamanda, duyarl?l?k düzeyinin demografik de?i?kenlere göre farkl?l?k gösterip göstermedi?ini incelemeye olanak tan?r.

Yap?

Ölçek, bireyin çocuk istismar?na kar?? gösterdi?i genel hassasiyeti ve tepki verme potansiyelini ölçen çok boyutlu bir yap?y? temsil eder. Bu yap?, genellikle bili?sel bile?enler (?iddeti tan?ma ve

ARABPSYCHOLOGY.COM

tan?mlama bilgisi) ve duyu?sal bile?enler (?iddete kar?? duygusal tepki ve endi?e) olmak üzere iki ana unsur etraf?nda ?ekillenir.

Ölçe?in maddeleri, fiziksel ceza, duygusal ihmal, istismar belirtilerini görmezden gelme ve ?iddeti normalle?tirme gibi farkl? davran??sal örüntüleri kapsayacak ?ekilde tasarlanm??t?r. Bu kapsaml? yap?, sadece ?iddetin varl???n? de?il, ayn? zamanda ?iddet alg?s?n?n alt?nda yatan toplumsal ve kültürel kabul düzeylerini de ortaya koymay? hedefler.

Geçerlik

Çocu?a Yönelik ?iddete Duyarl?k Ölçe?i geli?tirme çal??mas?nda, ölçe?in ölçmek istedi?i yap?y? gerçekten ölçüp ölçmedi?ini kan?tlamak amac?yla çe?itli geçerlik çal??malar? yap?lm??t?r (Özyürek, 2017).

Kapsam Geçerli?i (Content Validity): Madde havuzu olu?turulduktan sonra, çocuk geli?imi, psikoloji ve sosyal hizmet alanlar?nda uzman görü?lerine ba?vurularak maddelerin ölçülmek istenen yap?y? ne derece temsil etti?i de?erlendirilmi?tir. Uzmanlar?n yüksek düzeyde fikir birli?i sa?lamas?, kapsam geçerli?inin sa?land???n? göstermi?tir.

Yap? Geçerli?i (Construct Validity): Yap? geçerli?ini test etmek amac?yla Faktör Analizi yöntemleri kullan?lm??t?r. Bu analizler, ölçek maddelerinin kuramsal olarak beklenen alt boyutlar alt?nda topland???n? do?rulam??t?r. Ayr?ca, benzer yap?y? ölçtü?ü bilinen di?er ölçeklerle korelasyon analizleri (yak?nsak geçerlik) de gerçekle?tirilmi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in tutarl?l???n? ve kararl?l???n? belirlemek amac?yla standart güvenirlik analizleri uygulanm??t?r. Bu analizler, ölçe?in farkl? zamanlarda veya farkl? madde setleri ile uyguland???nda benzer sonuçlar verme yetene?ini ortaya koyar.

?ç Tutarl?l?k (Internal Consistency): Ölçe?in iç tutarl?l???n? belirlemek için Cronbach Alfa (**Cronbach's Alpha**) katsay?s? hesaplanm??t?r. Geli?tirme çal??mas?nda elde edilen yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda birbiriyle uyumlu oldu?unu göstermi?tir.

Test-Tekrar Test Güvenirli?i: Ölçe?in zamana kar?? kararl?l???n? test etmek amac?yla, ayn? örneklem grubuna belirli bir süre aral???yla (genellikle 2-4 hafta) iki kez uygulanm?? ve elde edilen skorlar aras?ndaki korelasyon incelenmi?tir. Yüksek korelasyon katsay?s?, ölçe?in kararl? bir yap?ya sahip oldu?unu kan?tlam??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Faktör Analizi

Çocu?a Yönelik ?iddete Duyarl?k Ölçe?i'nin yap?sal bütünlü?ünü ortaya ç?karmak için hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de do?rulay?c? analizler kullan?lm??t?r. AFA, ölçe?in kaç alt boyuttan olu?tu?unu belirlemek amac?yla, temel bile?enler analizi yöntemiyle ve Varimax döndürme tekni?i kullan?larak gerçekle?tirilmi?tir.

Analizler sonucunda, ölçe?in teorik beklentilere uygun olarak birden fazla faktör alt?nda topland??? belirlenmi?tir. Bu faktörler genellikle fiziksel ?iddete duyarl?l?k, duygusal ihmale duyarl?l?k ve ?iddeti normalle?tirme e?ilimi gibi alt alanlar? temsil eder. Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ise elde edilen faktör yap?s?n?n farkl? bir örneklem üzerinde uyum indeksleri (RMSEA, CFI, TLI vb.) ile test edilerek yap?sal modelin yeterlili?i kan?tlanm??t?r.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Özgün Ölçek)

Format: Genellikle 5'li veya 7'li **Likert Tipi** derecelendirme ölçe?i format?nda (Örn: "Kesinlikle Kat?l?yorum"dan "Kesinlikle Kat?lm?yorum"a).

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite ö?rencileri, çocuklarla çal??an profesyoneller (ö?retmenler, sosyal hizmet uzmanlar?) ve genel yeti?kin popülasyon.

Ya? Grubu: 18 ya? ve üzeri yeti?kinler.

Popülasyon Detaylar?: Geli?tirme çal??mas?, genellikle Türkiye'deki üniversitelerde ö?renim gören ö?rencilerden ve/veya belirli meslek gruplar?ndan olu?an örneklemler üzerinde yürütülmü?tür.

Test Metodolojisi: Bireysel veya grup olarak uygulanan, ka??t-kalem veya dijital formatta tamamlanabilen öz bildirim ölçe?i.

Anahtar Kelimeler

Duyarl?l?k Ölçe?i, Çocuk Refah?, Sosyal Hizmet, Geçerlik, Güvenirlik, **Likert Ölçe?i**, Önleyici Hizmetler.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: a.ozyurek@karabuk.edu.tr (Karabük Üniversitesi ile ili?kilidir).

Yaz??ma Adresi: Karabük Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yay?nland??? döneme ait tahmini bilgi).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, akademik bir dergide yay?mlanm?? özgün bir geli?tirme çal??mas?d?r (2017). Akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?mlarda genellikle yazar?n izni gerekmektedir. Ticari kullan?m veya geni? çapl? uygulamalar için sorumlu yazar Arzu Özyürek ile ileti?ime geçilmesi tavsiye edilir. Ölçe?in geli?tirme y?l? **2017**'dir.

Ölçe?in orijinal PDF belgesine a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: cocuga-yonelik-siddete-duyarlik-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Özyürek, A. (2017). Çocu?a Yönelik ?iddete Duyarl?k Ölçe?i geli?tirme çal??mas?. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, **7**(2), 462-472.

Çocu?a Yönelik ?iddete Duyarl?k Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu? olup hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemi?tir. (Orijinal kaynakta ölçek maddeleri listelenmemi?tir, bu nedenle bu bölüm bo? b?rak?lm??t?r.)

Ölçek maddeleri, yay?mlanan makalenin tam metninde yer almaktad?r. Akademik etik gere?i, maddelerin tamam?na eri?im için yukar?da belirtilen kaynak makalenin incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM